

Sproghjælp

Startkomma

Komma foran ledsætninger er valgfrit. Det er det komma man kalder startkomma. Hvis du bruger det, kan det nogle gange være svært at afgøre hvor det skal sættes. Det får du hjælp til her. Hvis du har fravalgt startkommaer, behøver du ikke disse regler.

De sværeste startkommaer

Foran *hv*-led

Sæt komma foran *hv*-leddet ved ledsætninger (bisætninger) der begynder med et *hv*-led:

- ! *Jeg ved ikke, hvem der kommer.*
  - ! *Ved du, hvor mange der går i skole i Danmark?*
  - ! *Han sagde ikke, hvilken pris han fik cyklen til.*
  - ! *Han sagde ikke, til hvilken pris han fik cyklen.*
-

Foran *som om*, *fordi*, *som* og *end*

Sæt komma foran ledsætninger med *som om* og *fordi* og foran *som* og *end* når der er tale om sammenligninger:

- ! *Han gik bare sin vej, som om der ikke var sket noget.*
- ! *Han købte den, fordi prisen var rigtig.*
- ! *Dengang var jeg næsten lige så høj, som jeg er nu.*
- ! *Han er noget højere, end jeg er.*

Hvis ledsætningen ikke følger lige efter *som* eller *end*, sættes kommaet foran ledsætningen:

- ! *Filmen er ikke nær så god som den, vi så i går.*
  - ! *Filmen er meget bedre end den, vi så i går.*
-

Foran præpositioner (forholdsord) og adverbier (biord)

Sæt komma foran (og ikke efter) præpositioner og adverbier der hører tæt sammen med den følgende ledsætning:

- ! *Du må komme, lige meget hvad der sker.*
- ! *Næsten hver gang man kritiserer ham, giver han sig til at græde (= nogle gange græder han altså ikke).*
- ! *Han græder, næsten hver gang man kritiserer ham.*

Sproghjælp

! **Men:** *Han græder næsten, hver gang man kritiserer ham* (= Han er lige ved at græde ...).

Tidsudtryk

Hvis en tidsledsætning indledes med en tidskonjunktion (tidsbindeord), sættes kommaet foran den:

- ! *Jeg så ham engang, **da** jeg var i Tivoli.*
- ! *Vi skal møde dem en aften, **når** vi er i byen.*
- ! *Jeg er blevet mere rolig nu, **hvor** jeg er blevet voksen.*
- ! *Vi må ses en dag, **mens** det er sommer.*

Men hvis der ikke er en tidskonjunktion, kan du enten sætte komma før eller efter et tidsadverbial (ved ledsætninger):

Enten

- ! *Jeg så ham, **engang** jeg var i Tivoli.*
- ! *Vi skal møde dem, **en aften** vi er i byen.*
- ! *Vi må ses, **en dag** det er sommer.*
- ! *Tag en med til mig, **nu** du er der.*

Eller

- ! *Jeg så ham **engang**, jeg var i Tivoli.*
  - ! *Vi skal møde dem **en aften**, vi er i byen.*
  - ! *Vi må ses **en dag**, det er sommer.*
  - ! *Tag en med til mig **nu**, du er der.*
-

Stedsudtryk

Hvis en stedsledsætning indledes med *hvor*, sættes kommaet lige foran *hvor*:

- ! *Sæt komma **dér**, **hvor** ledsætningen begynder.*
  - ! *Du skal til højre henne ved rådhuset, **hvor** vejen deler sig.*
-

Pas på med

... at sætte komma foran alle *at*'er og *som*'er og *der*'er. Mange gange skal kommaet stå et andet sted.
